

Retningslinjer for ansvarlig indretning af restauranter, caféer, forlystelsesparker, hoteller og feriecentre m.v. i lyset af udbruddet af COVID-19

COVID-19 har alvorlige konsekvenser for danskernes hverdagsliv, for dansk erhvervsliv og for danske arbejdsplader. Regeringen har taget mange og vidtgående initiativer for at afbøde konsekvenserne af udbruddet. Danskerne og dansk erhvervsliv har fulgt myndighedernes anvisninger, og initiativerne har indtil videre haft den ønskede effekt.

Forudsætningen for genåbningen af Danmark er, at danskerne fortsat efterlever sundhedsmyndighedernes anbefalinger for at undgå smittespredning. Her har virksomhederne et stort ansvar ift. at sikre, at der i de pågældende virksomheder er taget initiativer til at sikre, at smittespredningen minimeres, og at behovet for afstand mellem mennesker og fortsat skærpet fokus på hygiejne respekteres.

Retningslinjerne er generelt relevante på tværs af ovennævnte virksomhedstyper. Der fremgår desuden en række særlige hensyn specifikt for restauranter m.v., forlystelsesparker o.l. og conference- og messeaktiviteter. Disse skal ses som specifikke tillæg til de tværgående hensyn.

Retningslinjerne er vejledende i forhold til, hvordan virksomhederne kan foretage en ansvarlig indretning i lyset af udbruddet af COVID-19, og ændrer ikke på virksomhedernes forpligtelser som de er beskrevet i gældende lovgivning, herunder fx forsamlingsforbuddet og de gældende krav til lokaler, hvortil offentligheden har adgang (jf. gældende bekendtgørelse på tidspunktet for genåbning).

Sundhedsmyndighedernes anbefalinger, samt nedenstående hensyn bør følges ud fra et forsigtighedsprincip, idet de mest effektive tiltag til at hindre smittespredning er 1) isolation af personer med symptomer 2) hygiejne med fokus på hostetikette, håndhygiejne og kontaktpunkter, og 3) kontaktreduktion med fokus på afstand hyp-pighed, varighed og barrierer.

Sundhedsstyrelsens anbefalinger ligger til grund for retningslinjerne for ansvarlig indretning af restauranter, caféer, forlystelsesparker, hoteller, feriecentre m.v. Ændringer i Sundhedsstyrelsens anbefalinger om forebyggelse af smittespredning i forbindelse med COVID-19 vil kunne indebære ændringer i retningslinjerne nedenfor.

Ift. fysisk afstand anbefaler sundhedsmyndighederne aktuelt mindst 1 meters afstand mellem personer i det offentlige rum. Dog anbefales mindst 2 meters afstand i situationer, hvor der kan være øget risiko for dråbesmitte eller, hvor et forsigtighedsprincip tilsiger et særligt hensyn, fx aktiviteter med kraftig udånding (fx sang, råb, foredrag m.v.) eller ved aktiviteter i bevægelse (fx rutsjebane) eller ved ophold i lukkede rum med begrænset bevægelsesrum, dårlig udluftning mv. Afstanden måles ”fra næsetip til næsetip”, således at der fx ved siddende indretning skal måles fra midten af stolesæder.

Virksomheder, der tilbyder sports- eller fritidsfaciliteter som en del af deres produkt, henvises i tillæg til at følge retningslinjerne herfor, fx feriecentre med bade-lande m.v., jf. sektorpartnerskab om idræt i regi af Kulturministeriet.

En væsentlig forudsætning for åbning er, at lokaler og udendørsarealer indrettes på en sådan måde, at risikoen for smittespredning ud fra et forsigtighedshensyn minimeres. Først herefter kan der arbejdes med en genåbning af virksomheden for kunder. Dette vil samtidig skabe tryghed for gæster og medarbejdere. Arbejdstilsynet vejleder endvidere virksomhederne.

Virksomhederne opfordres til at planlægge, hvordan de vil håndtere en genåbning af virksomheden for gæster og ansatte med udgangspunkt i nedenstående hensyn og sundhedsmyndighedernes retningslinjer.

Tilrettelæggelse af arbejdet

- Virksomheden bør gennemgå sine processer for specifikke gæsteydelser, så man mindsker tiden med tæt kontakt mellem medarbejder og gæst, fx ved i muligt omfang at tilbyde selvbetjeningsløsninger.
- Driften bør tilrettelægges med henblik på at nedsætte gæstetætheden og styring af gæstestrømme. Arbejdstiden skal tilrettelægges inden for rammerne af relevant lovgivning, kollektive overenskomster mv.
- For personer, der har øget risiko, fx gravide, anbefales det, at ledelsen i dialog med den enkelte medarbejder laver en konkret og individuel vurdering med afsæt i Sundhedsstyrelsens retningslinjer på området.
- Arbejdsgiverne opfordres til inddragelse af medarbejderne i planlægning af de konkrete tiltag. Arbejdsgiverne skal som led i samarbejde om sikkerhed- og sundhed på arbejdspladsen inddrage medarbejdere i planlægningen af konkrete tiltag med betydning herfor. Hvor der findes en arbejdsmiljøorganisation, skal det ske med inddragelse af denne.

Indretning af lokaler og udendørsarealer

- Lokaler indrettes, så smittefare minimeres, og der kan holdes afstand. Den enkelte virksomhed fastlægger egne retningslinjer for ophold i lokalerne, eksempelvis afstandsmarkering ved kasse eller receptionsdisk og hvor der ellers kan opstå flaskehalse.
- Der må maksimalt tillades adgang for 1 person pr. 4 m² gulvareal, hvortil der er offentlig adgang. Dog indføres et særligt kvadratmeterkrav på 2 m² pr. person for restauranter, caféer og lignende, medmindre kunderne det pågældende sted i al væsentlighed står op (i givet fald er kravet 4 m² pr. person).
- Der skiltes i relevant omfang med max antal gæster i lokalet.
- Udendørsarealer indrettes, så smittefare minimeres, og der kan holdes afstand, fx ved at tage initiativer til at undgå kødannelse/sammenstimling.
- Lokaler, der er forbeholdt personalet, indrettes ligeledes, så smittefare minimeres, og der kan holdes afstand.

Adfærd og hygiejne

- Der skal være nem adgang til håndhygiejne. Der skal være vand og sæbe eller håndsprit (70-85% alkohol) tilgængeligt for gæster og medarbejdere.
- Alle medarbejdere og andre personer, der er tilknyttet virksomheden, skal oplyses om og overholde Sundhedsstyrelsens anbefalinger om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd.

- Alle medarbejdere vasker hænder grundigt eller benytter håndsprit (70-85% alkohol) flere gange i løbet af dagen, foruden på øvrige almene håndvasketidspunkter.
- Virksomheden bør udarbejde en plan for rengøring og desinfektion (hyppighed efter en konkret vurdering) og bør sikre grundig rengøring af fælles kontaktpunkter, herunder med særligt fokus på håndtag, gelænder, lyskontakter, elevatorknapper, bordoverflader, vandhaner, minibarer, kasseapparater, dankortterminaler, computere, tablets, fjernbetjening m.v. som hyppigt berøres af mange.
- Toiletter (både gæste- og medarbejdertoiletter) rengøres grundigt (hyppighed efter en konkret vurdering), alle overflader afvaskes og kontaktpunkter desinficeres. Der bør ikke være fælles håndklæder på toiletter o.l.
- Der sikres rengøring af den enkelte arbejdsstation, når en medarbejder forlader arbejdsstationen, og en anden medarbejder skal overtage denne.
- Vasketøj, som for eksempel håndklæder, sengetøj, servietter m.v. sikres kemisk eller termisk desinfektion eller vaskes ved 60 grader, hvis almindelig vaskemaskine.

Håndtering af sygdom og symptomer

- Ansatte bør ikke møde på arbejde, hvis de har milde symptomer, der kan tyde på COVID-19. Der bør ske rengøring af en syg medarbejders arbejdsstation umiddelbart efter identifikation af sygdom. Ansatte må efter et sygdomsforløb først møde på arbejde igen 48 timer efter symptomer er ophørt.
- Ansatte, hvis familie har symptomer eller er smittede, anbefales at følge Sundhedsstyrelsens retningslinjer for ”nære kontakter”.
- Hvis en gæst konstateres syg, anbefales det, at der gøres grundigt rent, der hvor den syge har opholdt sig. Alle overflader afvaskes og kontaktpunkter afvaskes og desinficeres.

Informationsmateriale

- Der skal opsættes informationsmateriale om, at personer, der har symptomer på COVID-19, bør isolere sig i hjemmet, og om god hygiejne og hensigtsmæssig adfærd i det offentlige rum.
- Der kan i relevant omfang skiltes på flere sprog.

Særligt for restauranter, caféer, barer, natklubber m.v.

- Restauranter og caféer mv. skal respektere forsamlingsforbuddet, og kan således ikke servere for et selskab, der er større end den fastsatte grænse herfor. Et selskab bør kun bestå af personer, der i forvejen har tæt kontakt til hinanden og normalt ses på tilsvarende vis. Restauranter og caféer kan godt have flere selskaber samtidig, hvis der holdes afstanden mellem selskaberne jf. nedenfor.
- Restauranter og caféer mv. indrettes, så det er muligt at holde mindst 1 meters afstand mellem forskellige selskaber. Fx kan personer, der spiser sammen, således sidde ved samme bord med almindelig afstand, mens det er vigtigt, at der er mindst 1 meters afstand til næste selskab. Som alternativ til mindst 1 meters afstand kan der etableres en fysisk barriere, fx i form af en skærm af plastic eller glas.

- Gæster bør ikke have mulighed for at placere sig, hvor de i mere end 15 minutter har ansigt-til-ansigt kontakt med medarbejdere, fx siddende ved en bardisk i en restaurant. Alternativ kan etableres en fysisk barriere fx form af en skærm af plastic eller glas. En sådan kan ligeledes etableres ved betalingsdisk o.l.
- Udendørsservering indrettes, så det er muligt at holde mindst 1 meters afstand mellem forskellige selskaber. Regeringen vil opfordre kommunerne til at undersøge muligheden for at stille yderligere arealer til rådighed for udeservering.
- Ved buffetservering skal der være særligt fokus på kontaktflader, herunder om der med fordel kan anvendes personlige redskaber, engangsredskaber eller portionsskåle ved selvservering. Buffet bør ligeledes indrettes, så det er muligt at holde afstand. Det kan fx ske ved, at en buffet kun tilbydes til ét selskab eller ved at buffeten indrettes, så der kan holdes mindst 1 meters afstand mellem gæster.
- Køkken- og serveringspersonale m.v. skal overholde de regler, der normalt er gældende for fødevarer virksomheder, herunder ift. hygiejne. Der er som udgangspunkt ikke behov for anvendelse af handsker ved almindelig håndtering af fødevarer i professionelle køkkener, hvor passende håndhygiejne opretholdes. Serveringspersonale o.l. bør undlade at røre ikke-emballerede fødevarer, og det er således heller ikke nødvendigt, at de bruger handsker.
- Natklubber, diskoteker og spillesteder m.v. skal fortsat holde lukket jf. politisk aftale om plan for genåbning af Danmark af 8. maj 2020, hvoraf det fremgår at restriktioner for diskoteker mv. vil blive opretholdt indtil fase 4.
- Restauranter, caféer, værtshuse, barer mv. må ikke gennemføre aktiviteter eller indrettes på måder, der får dem til at minde om natklubber eller diskoteker, fx ved at etablere dansegulv e.l., der betyder, at afstanden på mindst 1 meter mellem selskaber ikke kan opretholdes.
- Alle serveringssteder, hvor der serveres mad, drikkevarer eller tobak til indtagelse på salgsstedet, skal lukke kl. 24.

Særligt for forlystelsesparker, sommerlande m.v.

- Forlystelsesparker bør have særligt fokus på styring af gæstekapacitet, herunder indføre kapacitetsbegrænsning ift. et maksimalt antal samtidige gæster baseret på parkens størrelse og risikoen for sammenstimling.
- Forlystelsesparker bør have fokus på styring af gæstestrømme på området og i relevant omfang overvåge dette løbende. Især er det vigtigt at undgå omfattende køer ved indgange og ved forlystelser, og der kan med fordel ske køstyring fx via nummersystem, app eller tydelig skiltning. Der bør være personale/vagter, der har til opgave at forebygge opbygning af tætte forsamlinger.
- Forlystelsesparker har mange forskellige typer af forlystelser og bør for hver forlystelse tage stilling til, hvordan gæster bør anbringes for at minimere smitterisiko. Forlystelsesparker kan anbringe gæster, der er en del af samme selskab, sammen i forlystelser. Et selskab bør kun bestå af personer, der i forvejen har tæt kontakt til hinanden og normalt ses på tilsvarende vis. Gæster, der ikke er en del af samme selskab, bør anbringes med mindst 2 meters afstand i forlystelser, der er i kraftig bevægelser og/eller hvor aktiviteten kan medføre råb, fx rutsjebaner. I forlystelser, der er i mindre kraftig bevægelse og ikke medfører råb, bør gæster, der ikke er en del af samme selskab, anbringes med mindst 1 meters afstand.

- Medarbejdere, der opererer forlystelser, bør så vidt muligt være afskærmet fra gæsterne. Forlystelsesparker bør vurdere, om det er relevant med anvendelse af værnemidler for medarbejdere, der har tæt ansigt-til-ansigt kontakt med gæster i længere tid eller mange gang i løbet af dag, fx i forbindelse med kontrol af om gæster er fastspændt.
- Forlystelsesparker bør lave en plan for rengøring og desinfektion (hyppighed efter en konkret vurdering) og bør sikre grundig rengøring af fælles kontaktflader i forlystelser, fx sikkerhedsbøjler og sæder i forlystelser m.v.
- Forlystelsesparker bør tilbyde håndsprit (70-85% alkohol) forud for og efter brug af den enkelte forlystelse.
- Forlystelsesparker bør undlade at gennemføre aktiviteter, der fremmer sammenstimling af mange mennesker, fx maskotbesøg, optog e.l.
- Den nuværende regel om, at forlystelsesparker, omrejsende tivolier og lignende skal holde deres udendørsarealer lukket for offentligheden, vil blive ændret til et forbud mod at holde forlystelser og optrædener åbne. Dette vil muliggøre, at restauranter, iskiosker, souvenirbutikker mv. kan holde åbent, og at selve forlystelsesparken kan anvendes som en almindelig park.

Særligt for konference- og mødeaktiviteter

(Aktiviteter hvor flere mennesker, der ikke er en del af samme selskab, mødes i længere tid i arbejdsmæssig sammenhæng og primært sidder ned.)

- Ved konference- og mødeaktiviteter skal forsamlingsforbuddet respekteres.
- Ved konference- og mødeaktiviteter sikres mulighed for mindst 1 meters afstand mellem gæster ved aktiviteter af mere end 15 minutters varighed.
- Ved konference- og mødeaktiviteter bør tages tiltag til at undgå sammenstimling fx ved, når muligt, at have flere ind- og udgange til lokalet.

Særligt for messeaktiviteter

(Aktiviteter, hvor flere mennesker, der ikke er en del af samme selskab primært går rundt.)

- Messeaktiviteter, hvor gæster går rundt og besøger flere forskellige stande, henvises til at følge retningslinjerne for storcentre, stormagasiner og arkader mv., hvor kunderne på tilsvarende vis går rundt og besøger flere butikker.

Arbejdstilsynet, Fødevarestyrelsen og Styrelsen for Patientsikkerhed vil løbende vejlede og kommunikere om den faktiske udmøntning af ovenstående retningslinjer.

Ovenstående tiltag realiseres fra d. 18. maj 2020.

Yderligere information

Som virksomhed kan du også kontakte hotlinen for virksomheder på 7220 0034, der kan henvise til rette myndighed. Se også virksomhedsguiden.dk

Find Arbejdstilsynets informationsmateriale [her](#)

Find Sundhedsstyrelsens anbefalinger [her](#)

Find Fødevarerstyrelsens anbefalinger [her](#)

Kontakt Arbejdstilsynet for yderligere vejledning om en generel forsvarlig indretning af arbejdspladsen på: 7012 1288.

Kontakt den myndighedsfælles hotline på 7020 0233 angående generel information om myndighedernes anbefalinger og retningslinjer om COVID-19. Se også coronasmitte.dk